

İNTERNET ORTAMINDA KİŞİLİK HAKLARINA KARŞI GERÇEKLEŞEN SALDIRI TÜRLERİ *

Av. Halime YALMANCI**

Öz

Kişilik hakları, kişilerin insan olmasından kaynaklanan, devredilemeyen ve vazgeçilemeyen haklardan olup, bu haklar her türlü ihlale karşı koruma altındadır. Kişilik haklarının korunması yalnızca üçüncü kişilerin saldırılarına yönelik olmayıp aynı zamanda kişinin kendisine karşı korunmasını da kapsamaktadır. Kişilik hakları, özünü hiçbir zaman kaybetmeyerek içerik olarak sürekli genişlemektedir. Bu nedenle teknolojinin sunmuş olduğu imkanların etkisiyle en çok saldırıya uğrayan haklardır. Günümüzde en önemli sorunlardan biri de internet aracılığıyla kişilik haklarına yapılan ihlallerdir. Bu ihlaller çeşitli şekillerde gerçekleşmekte olup özellikle alan adı kullanılarak, e-posta yoluyla, spam gönderme yoluyla, sosyal medya platformları aracılığıyla gerçekleşmektedir. İnternet ortamında kişilik haklarına yönelik kısıtlamaların yeterli olmaması ihlallerin hızlı bir şekilde yayılmasına ve neticelerinin daha ağır ve kalıcı olmasına zemin hazırlamıştır. Kişilik haklarına karşı gerçekleşen saldırılarda kişilere Türk Medeni Kanunu kapsamında 'saldırının önlenmesi', 'durdurulması' ve 'sona erdirilmesi' davaları ve Borçlar Kanunu kapsamında da tazminat davası açabilme imkânı bulunmaktadır. Bu çalışmamızda kişilik kavramı başta olmak üzere, kişilik hakkının tanımı, türleri, internet ortamında gerçekleşen kişilik haklarına saldırı türleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler

• İnternet • Kişilik Hakkı • Sosyal Medya.

* Bu makale 04.01.2024 tarihinde Dergimize ulaşılmış olup, 11.06.2024 tarihinde birinci hakem; 30.10.2024 tarihinde ikinci hakem onayından geçmiştir.

** İzmir Bakırçay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Ekonomi Hukuku Tezli Yüksek Lisans Programı, avhalimeyalmanci@gmail.com. ORCID No: 0009-0008-4731-6789.

Personal Rights in the Internet Environment

Types of Attacks Performed Against

Abstract

Personal rights, which arise from individuals being human, are untransferable and irrevocable rights and these rights are protected against all kinds of violations. The protection of personality rights encompasses not only attacks by third parties but also protection against the individual themselves. Personal rights continue to expand in content without ever losing their essence. Therefore, they are among the most vulnerable rights due to the influence of the opportunities offered by technology. One of the most important problems today is the violation of personal rights via the internet. These violations occur in various forms, especially through the use of domain names, e-mail, spam, and social media platforms. The insufficient restrictions on personality rights in the internet environment have paved the way for violations to spread rapidly and their consequences to be more severe and permanent. In cases of attacks against personality rights, individuals have the opportunity to initiate lawsuits under the Turkish Civil Code for 'prevention', 'cessation' and 'termination' of the attack, and also under the Turkish Code of Obligations for compensation claims. This study will focus on the concept of personality, as well as the definition of personality rights, their types, and the types of attacks on personality rights in the online environment.

Key Words

- Internet • Personality Rights • Social Media.

GİRİŞ

Kişilik hakkı, kişiler arasındaki ihtiyaçlar doğrultusunda korunması gereken, kişiyi ifade eden değerler bütünüdür. Kişilik hakkının korunması Anayasa tarafından güvence altına alındığı gibi özel kanunlarla da kapsamı genişletilmiştir. Kişilik haklarının korunması ve kişilere karşı gerçekleşen saldırılar için gereken önlemlerin alınması, bireyin toplumsal hayatta huzurluca yaşaması için çok önemli bir faktördür.

Kişilik haklarının en çok ihlale uğrayan haklardan oluşu da dikkate alındığında bu hakka karşı tecavüzler internet aracılığıyla da gerçekleştirilmekte hatta bu ihlalin, onarılması imkânsız ve telafi edilemez zararlara yol açtığı gözlenmektedir. Kişilik hakkına karşı klasik ihlal hallerinin sanal ortamda da işlenebilmesi mümkün olduğundan, sosyal medya platformları, alan adı, e-posta ve bunun gibi

farklı görünüm hallerinde de bu ihlaller gerçekleşebilmektedir. İnternet ortamında gerçekleştirilen kişilik hakkı ihlallerinde hakkı saldırıya uğrayan kişilerin başvurabileceği çeşitli hukuki mekanizmalar bulunmaktadır.

Çalışmanın kapsamını, internetin her geçen gün hızla yayılması sebebiyle kişilik haklarının saldırıya uğraması halleri ve bu saldırıların hangi araçlarla gerçekleştirildiği ele alınmıştır. Bu çalışma Anayasa, Kanun, yönetmelikler ve güncel Yargıtay Kararlarıyla da desteklenecektir.

I. KİŞİLİK HAKKI VE İNTERNET KAVRAMLARI

A. Kişilik Hakkı Tanımı ve Kapsamı

1. Kişilik Hakkının Tanımı

Kişi, haklara ve borçlara ehil ve hak sahibi varlıktır.¹ Kişiye hak sahibi olabilme gücü tanıyan hukuk düzeni, hangi varlıkların kişi sayılacağını da belirlemiştir.² Türk hukuk sisteminde haklara ve borçlara sahip olan hak sùjeleri, gerçek kişiler ve tüzel kişiler olmak üzere iki çeşittir. Günümüzde kişi denildiğinde yalnızca insan değil, belli özelliklere sahip tüzel kişi adı taşıyan kişi veya malvarlığı topluluğu da ifade edilmektedir.³

Kişilik kavramı, kişi kavramına nazaran daha geniş kapsamlı, genetik, bedeni ve zihni niteliklerin bir neticesi şeklinde var olan; özgün, anlamlı duygusal ve davranışsal bir bütünü ifade eden değerlerdir.⁴ Kişilik hakkı ise, kişinin yaşamı, beden bütünlüğü, sağlığı, hürriyeti, özel yaşamı ve gizli alanını içine alan değerler bütünü üzerine mevcut olan kişilik değerlerini korumayı hedefleyen hak olarak ifade edilmektedir. İnsan hakları çerçevesinde bu hak için insan şeref ve haysiyeti, insanlık onuru şeklinde ifade edilmiştir.⁵

¹ Turgut Akıntürk and Derya Ateş Karaman, Medeni Hukuk (Beta Yayınevi, 2015) 231.

² Akıntürk (n231) 231.

³ Bilge Öztan, Medeni Hukuk'un Temel Kavramları (Yetkin Yayınları, 2022/10) 223; Mehmet Ayan, Kişiler Hukuku (Mimoza Yayınları, 2007)3; Akıntürk (n231)230.

⁴ Emrah Özsoy and Gültekin Yıldız, 'Kişilik Kavramının Örgütler Açısından Önemi: Bir Literatür Taraması' (2013) 1(2) İşletme Bilimi Dergisi 1,3.

⁵ Murat Doğan, 'İnternetteki Yayınla Kişilik Hakkının İhlaline Karşı Durdurma Davası' (2003) VII (1-2) Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 387,388 ;Volkan Sırabaşı, İnternet ve Radyo-Televizyon Aracılığıyla Kişilik Haklarına Tecavüz (İnternet Rejimi)(Adalet Yayınları, 2003) 22 ; Yargıtay 4 HD,2000/10596, 2001/1501, 15.02.2001 T: '*Kişilik değerleri, kişinin kişilik haklarını oluşturup, bu hakların yazılı hukukta bir tanımı yapılamamış olmakla birlikte, teori ve yargısal kararlardaki tanıma göre, kişinin yaşamı, sağlığı, vücut ve ruh bütünlüğü ile toplum içindeki yerini sağlayan ve koruyan haklar olduğu söylenebilir.*'... Kişisel haklar, kişinin özgür ve başkasına bağlı olmadan varlığını sürdürmesi, kendine özgü yaşam biçimini sağlamasını amaçlar. Bu haklar insanın doğum ile kazanılan ve kişiliğe bağlı olan bir haktr.'

Türk Medeni Kanunu'nda Alman Hukuku'ndan farklı olarak, genel bir kişilik hakkı kabul edilmiş ve bu kişilik hakkının korunması sağlanmıştır. Bundan dolayı kişilik, şahsa yönelik olan ve hukuki olarak korunan varlıkların tamamını ifade etmektedir.⁶ Türk Medeni Kanunu'nda Alman Hukuku'ndan farklı olarak genel bir kişilik hakkı kabul edilmiş ve bu kişilik hakkının korunması sağlanmıştır. Bundan dolayı kişilik, şahsa yönelik olan ve hukuki olarak korunan, varlıkların tamamını ifade etmektedir.⁷Geniş anlamda kişilik, hak ehliyeti kavramından daha kapsamlı olup kişinin hukuk düzeni tarafından korunan değerler bütünüünü içinde barındırmaktadır.⁸ Dar anlamda kişilik ise kişi kavramını ifade etmekte olup, bir kimsenin sahip olduğu hak ve mükellefiyetlerdir.⁹ Öğretide bir görüşe göre, bu iki ayrı kavramı birbirinden ayırmak için kişilik teriminin önüne dar veya geniş kelimesinin getirilmesi yerine hak ve borçlara ehil varlıklara kişi denilmesini uygun bulmuş ayrıca kişilik alanına ilişkin değerleri, şahsi durumları ve kişinin ehliyetleri bütünüünü ifade etmek için de kişilik kavramının kullanılmasını daha uygun bulmuştur.¹⁰ Türk Medeni Kanunu'nun 8'inci maddesi dar anlamda kişiliği, Türk Medeni Kanunu'nun 23'üncü maddesinin ise geniş manada kişiliği ifade ettiği söylenebilir.¹¹

2. Kişilik Hakkının Kapsamı ve Konusu

a. Genel olarak

Türk Medeni Kanun'un 24'üncü maddesinde kişilik hakkı kavramına yer verilmişse de bu madde kişilik hakkının kapsamına giren unsurlar belirtilmemiştir. Bu nedenle 24'üncü madde, hukuki boşluk bulunmakta ve hâkim tarafından doldurulması gereken bir hükümdür. Kişilik hakkının korunmaya değer olan içeriğini tespit edecek olan, hakimdir. Çünkü kişiler arasındaki ilişkiler doğrultusunda korunması gereken, kişiyi ifade eden bütün değerler bu hüküm kapsamındadır. Hâkim bu konuda başta Anayasa olmak üzere kamu hukuku alanındaki mevzuatlardan yararlanacaktır.¹²

⁶ Öztan (n221)223; Doğan (n.388)389; Rona Serozan, 'Kişilik Hakkının Korunması ile İlgili Bazı Düşünceler' (1977) 11(14) İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi 93-112,93.

⁷ Rona Serozan, "Kişilik Hakkının Korunması ile İlgili Bazı Düşünceler" (1977) 11(14) İstanbul Üniversitesi Mukayeseli 93, 112.

⁸ Akıntürk (n230)233.; Doğan Bülent Belli, Basın Yoluyla Kişilik Haklarına Saldırdan Doğan Sorumluluk (Yetkin Yayınları,2008)20.

⁹ Ibid.

¹⁰ Aydın Zevkililer, Mehmet Beşir Acabey and K. Emre Gökyayla, Medeni Hukuk (Seçkin Yayınları,2000)191; Ayan(n3)4.; Belli(n20)20.

¹¹ Ibid.

¹² Sırabaşı(n22) 23.

Kişilik hakkının konusu maddi değerler, manevi değerler ve mesleki ve ticari değerlerdir. Kişilik hakkının hangi kalemlerden oluştuğunu önceden saptamak mümkün olmasa da genel olarak gruplandırma yapıldığında kişinin maddi ve manevi varlığa ilişkin haklarından bahsedilebilir. Aşağıda açıklayacağımız üzere şahsın maddi ve bedensel varlığa ilişkin hakları; hayat hakkı, beden bütünlüğü hakkı ve sağlık hakkıdır. Kişinin manevi varlığa ilişkin hakları ise kişinin hür olma hakkı, kişinin resmi üzerindeki hakkı, kişinin ismi üzerindeki hakkı, kişinin hayat alanı üzerindeki hakkı, kişinin şeref ve haysiyeti, kişinin mesleki ve ekonomik haklarından oluşmaktadır.¹³

b. Maddi bedensel değerler

Maddi bedensel değerlerden ilki olan yaşama hakkı, insan haklarında öncelikli ve temel yapıtaştır. Bu hak devlet tarafından hayatına son verilmeme ve kişinin hayatına karşı gerçekleşecek olan tehditler ve zorluklar karşısında yine devlet tarafından korunma hakkını ifade etmektedir. Hayat hakkı, 'öldürülmeme' hakkı olarak da ifade edilebilir.¹⁴

İkinci olarak ise beden bütünlüğü hakkı, bir kimsenin üçüncü kişilerden gelen hukuka aykırı saldırılar sebebiyle kişinin maddi bütünlüğüne, hayat ve sağlığına zarar verecek mahiyette tüm ihlallerdir.¹⁵ Örneğin, bir kimseyi yaralamak, hayata, cana ve haliyle maddi bütünlüğe karşı yapılmış bir saldırı sayılır. Maddi bütünlük ve beden tamlığına karşı bir kişinin sesine ve yüz güzelliğine karşı yapılmış olan saldırılar da bu kapsamdadır. Ayrıca kişinin cinsiyet değişikliğine ilişkin hakkı da bu kapsamda sayılabilir.¹⁶

Üçüncü olarak ise herkes sağlık durumu ile ilgili bilgi alma hakkına sahiptir. Bu kapsamda sağlık kurumlarından kişiler görmüş oldukları tedavilere ilişkin dosyayı inceleme hakkına sahiptirler. (Hasta Hakları Yönetmeliği, m. 15-20) Kişinin bu kapsamda sağlığına kavuşmak amacıyla tedaviye gösterdiği rıza hukuka aykırılığı engellemektedir.¹⁷

¹³ İbid. Ayrıca bkz. Zevkliler(n191)401; Öztan(n223) 276.

¹⁴ Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, Oğuz Sancakdar and Rifat Murat Önok, İnsan Hakları El Kitabı, (Seçkin Yayıncılık, 2010)138.

¹⁵ Turan Atlı, 'Kişi Haklarının İhlali Durumunda İnternet Erişiminin Engellenmesi' (2020) 3(1) Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 5,7.

¹⁶ Akıntürk (n233)384; Öztan(n223)276.

¹⁷ M. Kemal Oğuzman, Özer Seliçi, Saibe Oktay Özdemir, Kişiler Hukuku, (Filiz Kitabevi, 2016) 162.

Fiziki sağlının yanında ruhsal manevi sağlığı da içerisinde barındırmaktadır. Bu nedenle manevi anlamda duyulan acılar da kişilik hakkına saldırı olarak ifade edilebilir. Sağlıkla beden bütünlüğü arasındaki farklılık, kişiler beden bütünlüğüne doğuştan itibaren sahip olduğu halde, sağlık, bu unsurların düzenli bir şekilde işleyişini ifade etmektedir.¹⁸

Vücut bütünlüğüne karşı bazı müdahaleler, sağlık hakkı üstün bir amaç söz konusu olduğunda rızanın varlığı olmadan da hukuka uygun sayılabilmektedir. Kişinin sağlığa kavuşabilmesi, yaşamının devam edilebilmesi için derhal bir müdahale gerektiğinde hastanın rızasını almak mümkün değilse de doktorun yapacağı müdahale hukuka aykırı sayılmayacaktır. Yapılan tıbbi müdahalenin tedavi maksadıyla ve tıp bilimi kurallarına uygun yapılması gerekmektedir. Örnek verecek olursak, genel sağlığın korunması maksadıyla bulaşıcı hastalıklar sebebiyle kişilerin rızası olmasa bile aşı yapılması kanunen mümkündür. Ancak deneysel amaçlı uygulamalar kişilik hakkına aykırı olacaktır.¹⁹

Maddi bütünlüğe yönelik değerlere karşı ihlallerin internet yoluyla gerçekleşmesi teknik anlamda mümkün değildir. İnternet ortamında gerçekleşen ihlallerin konusu genelde manevi değerlerin ihlali hakkındadır. Örneğin, Türk hukukunda yaşam hakkının mutlak bir hak olması sebebiyle kişinin rızası kapsamında yaşamına son verilmesini arzu eden beyanı yani ötenazi talep etme hakkı olmayıp bu durumun internet ortamında gerçekleşmesi de mümkün değildir.²⁰

c. Manevi bedensel değerler

Kişilerin manevi varlıkları hakkındaki değerler kişilik hakkının konusunu oluşturan manevi değerleri ifade etmektedir ve bunlar kişinin adı, şeref ve haysiyeti, sesi ve hürriyetleri olarak ifade edilebilir. Kişilerin eserlerine saygı gösterilmesi hakkı da manevi değerlere ilişkin haklardandır. Bu değerlerin hepsi kişiliğin temel faktörlerindedir. Ayrıca bunlar genellikle kişilerin toplumsal iletişimleri sonucu ortaya çıkan ve kişiye kişi olduğu için tanınan, hukuk düzeni tarafından korunan haklardandır.²¹

Medeni Kanun'un 23'üncü maddesi hükmüne aykırı olarak bir kişinin özgürlüğünden vazgeçmesi veya özgürlüğünün hukuka, ahlaka aykırı biçimde

¹⁸ Belli (n20)30.

¹⁹ Akıntürk (n384) 363.

²⁰ Oğuzman (n162) 168.; Belli, 2008, a.g.k., s.30.

²¹ İbid 32. Ayrıca bkz. Sırabaşı(n23) 28.; Akıntürk (n384)349.

sınırlanması hakkında yapılan sözleşmeler geçersizdir. Kişilerin hürriyeti ancak ve ancak hukuka ve ahlaka aykırı olmamak şartıyla kısıtlanabilir. Kişiler, aşırıya kaçmamak şartıyla hukuk düzenine ve ahlaka aykırı olmayacak şekilde hürriyetlerinin kısıtlanmasına rıza gösterebilirler. Fakat bu kısıtlama süresiz olmamalı ve hürriyeti işlemez hale getirmemelidir.²²

İnsan olmaktan ötürü tanınmış olan manevi kişisel değerlerden biri şereftir. Manevi kişisel değerlerden haysiyet ise kişinin toplumsal hayat içerisinde toplumla olan ilişkileri nedeniyle sonradan kazanmış oldukları manevi değerleri ifade etmektedir. Toplumda bulunan herkesin bir onur ve saygınlığı vardır ve hiç kimse bu değerlerden tamamıyla veya bir bölümüyle yoksun bırakılamaz.²³

Manevi bütünlüğe ilişkin kişilik haklarına şeref ve haysiyet kapsamında gerçekleşen saldırılara örnek olarak, bir kişi hakkında mesnetsiz iddialarda veya ihbarlarda bulunulması, bir kısım asılsız iddiaların başkalarına nakledilmesi, iftirada bulunulması, bir kişi hakkında gerçeğe aykırı şekilde yanlış bilgiler verilerek kişilerin kötü duruma düşmesi sayılabilir. Bu tür saldırılar söz veya yazıyla yapılabilir. Aynı zamanda fotomontaj, karikatür ve benzeri yollarla da gerçekleştirilebilir. Yargıtay, hakaret, küçültme davranışları, aşağı görme, haksız haciz yapılması²⁴ kişi hakkında dedikodu yayılması, haksız şekilde tutuklamalar, iftira gibi fiilleri şeref ve haysiyet haklarının ihlali niteliğinde görmüştür.²⁵

Manevi değerlerden olan isim hakkı ise kişiye sıkı sıkıya bağlı haklardan olması sebebiyle, miras aracılığıyla intikal etmeyen, devredilemeyen ve vazgeçilemeyen bir haktır.²⁶ İsim üzerindeki hakkın korunması kapsamında ismin yanı sıra kişiyi ve ailesini, unvanını, takma adını, armasını, simgeleri de korumaktadır.²⁷ Ayrıca telgraf veya e-posta adresleri de bu kapsamda korumaya tabidir. Fakat bu

²² İbid 33. Ayrıca bkz. Zevkliler(n401) 408.

²³ İbid.

²⁴ Mine Kaya, Elektronik Ortamda Kişilik Hakkının Korunması (Seçkin Yayınları,2015)38.; Yargıtay 4. HD, 2013/2705 2014/165, 13.1.2014; Somut olayda, davacı hakkında yapılan icra takibi itiraz üzerine durmuş; buna rağmen, ihtiyati haciz kararı alınmış ve uygulanmıştır. Davacının kefil sıfatı ile sorumlu olduğuna ilişkin dava ise reddedilmiş ve kesinleşmiştir. Şu durumda, haciz işleminin hak veya alacağa dayandığı benimsenemez. Davalı, haksız haciz yapan olarak sorumludur. Mahkemece, davacı yararına uygun bir miktar manevi tazminat takdir edilmesi gerekir. Karar, açıklanan nedenlerle yerinde görülmemiş ve bozmayı gerektirmiştir. < <https://www.kazanci.com.tr/gunluk/4hd-2013-2705.htm>>

²⁵ Akıntürk (n384)386; Ayrıca bkz. Yargıtay 4 HD, 1995/4747,14.5.1984; Belli (n33)34; Kaya(n38)37.

²⁶ Sırabaşı(n28) 31.

²⁷ İbid. Ayrıca bkz. Öztan(n223)168.

isimler hukuka aykırı bir maksatla veya üçüncü şahısları zarara sokmak maksadıyla kullanılıyorsa bu korumadan yararlanmak mümkün olmayacaktır.²⁸

Bir kişinin hukuka aykırı olarak başkasının adını kullanması halinde isim gaspı söz konusu olur. İsim gaspı yalnızca adın kullanımı halinde değil ayrıca adın bir eşyaya verilmesi veya marka olarak kullanımı da bu kapsamda yer alır. Bu durumlar gerçekleştiğinde adı gaspa uğrayan kişinin hukuki koruma için hukuken korunmaya değer bir menfaatinin olduğunu ispat etmesi gerekmektedir. Söz konusu menfaat mesleki, ticari veya manevi olabilir.²⁹

Manevi değerlerden olan resim ve ses üzerindeki kişilik hakları Türk Medeni Kanunu'nun 24'üncü ve 25'inci maddesinde, Türk Borçlar Kanunu'nun 49'uncu maddesinde korunmuştur.³⁰ Ayrıca Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre bir kimşenin resim hakkı, hayattayken, izni olmadan sergilenip yayımlanması mümkün olmayacağı gibi öldükten sonra da on sene boyunca kişinin mirasçılarının yayınlanması ve sergilenmesi de mümkün değildir. Bu maddelerin kapsamında üçüncü kişilerin, yağlı boya, sulu boya, pastel boya ve kara kalem resimler, film ve benzeri tüm araçlar yoluyla kişinin dış görünümünü teşhis edecek nitelikte elde edilen verilerin yayınlanması, sergilenmesi kişilik haklarına saldırı oluşturacaktır. Söz konusu yasağa uyulmaması halinde kişiler Türk Borçlar Kanunu'nun 49'uncu maddesi hükmüne göre tazminat ödemek zorunda kalabilmekte ve Türk Ceza Kanunu'nun 197 ve 199'uncu maddeleri kapsamında cezalandırılmaktadır.³¹

²⁸ İbid. Ayrıca bkz. Belli(n30)40.

²⁹ İbid.

³⁰ İbid 30.

³¹ Kaya (n38) 39. Ayrıca bkz. Zevkliler (n408) 415; Atlı (n7) 28; Ahmet M. Kılıçoğlu, 'Eser Sayılmayan Fikri Ürünler ve Eserin Adı ve Alametleri Üzerindeki Haklar' (2013) 8(Özel) Yaşar Üniversitesi E-Dergisi1585,1589.

<<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/179471>> Erişim Tarihi 03.01.2024; Ayrıca bkz. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 2012/11-392, 2012/593, 19.09.2012 sayılı kararı.: "Dava, davacının da resminin bulunduğu fotoğrafın davalı tarafından izinsiz olarak ticari amaçla kullanılmasından kaynaklanan manevi tazminat istemine ilişkindir. Yerel Mahkeme, davacının kişisel resmini bizzat kendisinin internet sitesine verdiği ve dolayısıyla resmin yayımlanmasına izin verdiği gerekçesiyle davayı reddetmiştir. Ancak, davaya konu resmin görüntüleme amacının davacının çocukluk çağına ve özel yaşamına dair olduğu kuşkusuz olup, mahkemenin kabulünün aksine davaya konu fotoğrafın kültürel ve tanıtım amaçlı olarak anılan sitede yayınlanmak üzere rızayla verilmiş olması, bu resmin izinsiz bir şekilde başkaları tarafından ticari amaçlı çoğaltılmasına ve kullanılmasına da izin verildiği anlamına gelmez. Bu bağlamda davalı tarafından davaya konu edilen resmin çeşitli şekillerde izinsiz olarak ticari amaçla kullanıldığının dosya kapsamıyla sabittir. Davacıya ait fotoğrafın daha önce kendisi tarafından bir web sitesinde kullanılması, kendisine ait bu fotoğraf üzerinde tasarruf hakkının sona ermesi şeklinde yorumlanamayacağı gibi... Davalı şirketin mağaza vitrininde ve işletme sahibinin kartvizitinde davacı fotoğrafının ticari nitelikli olarak kullanılması olayının da davacının kişilik haklarını zedelediğinden bahsedilemez."

Ülkemizde tanınmış kamuya mal olmuş kişilerin resimleri, kişinin katıldığı programa, ilişkin resimler, toplantılardaki resimler, günlük olaylara ilişkin resimler veya haberler konusunda ayrıca rıza aranmamaktadır.³² Fakat kişilerin özel yaşamını kapsayan ve kamu yararının bulunmadığı hallerde bu durum kişilik haklarına saldırı niteliğindedir.³³

Manevi değerlerden olan sır hakkı ise, şahısların gizli kalmasını arzu ettikleri maddi, manevi eksikliklerin ve sağlık durumlarına ait bilgilerin öğrenilmemesi hakkıdır. Bu nedenle kişilerin rızası olmadan bir başkasının özel veya mesleki hayatını gözetlemek sır alanına müdahale olup kişilik hakkının ihlali niteliğindedir. Örneğin, bir kimsenin sağlık verileri, aile ilişkileri, mesleki veya banka sırları, bir kimsenin mektuplarının açılması, telefonlarının dinlenmesi, bir avukatın veya hâkimin açılan bir dava hakkında konuşması, bir doktorun cinsel veya ruhsal bir hastalık geçirmiş hastasını ifşa etmesi gibi. Ayrıca kişinin üçüncü şahıslardan gizlemiş olduğu şey şahsın maddi ve manevi bütünlüğüne ilişkin de olabilir. Örneğin, şahsın vücudunda veya organlarında bulunan bir eksikliği üçüncü şahıslardan saklaması gibi.³⁴

d. Mesleki ve Ticari Değerler

Mesleki ve ekonomik haklar parasal sonuçlar doğurmaya elverişli değerlerdir. Kişilerin, statik kişiliğinin yanında dinamik kişiliğinin korunması için ticaret, sanat ve mesleki etkinliklerinin de korunması gerekmektedir.³⁵

Kişiler serbestçe ekonomik veya mesleki bir faaliyet ve çaba göstermek hakkına sahip olup gerekli ihtiyaçlarını karşılayamadığı hallerde kişilik hakkı zedelenmektedir. Bu sebeple kişilerin ekonomik varlığının da korunması gerekir. Bu haklar Anayasa tarafından temel bir hak olarak korunmaktadır. Şahısların hakkına yapılan olağanüstü biçimde sınırlamalar ve hakkın özüne zarar veren hareketler, kişilik hakkına yapılmış bir saldırı olup hem çalışanlar hem de çalıştıranlar için söz konusudur.³⁶

Ekonomik varlığa sahip olabilme hakkı ve hürriyeti çalışanlar gibi çalıştıranların da sahip olduğu bir durumdur. Bu sebeple bir işyerinin haksız yere işgaliye

³² İbid

³³ İbid 40.

³⁴ Akıntürk (n386) 391; Ayrıca bkz. Yargıtay 4 HD 9560, 3743, 27.04.1999.

³⁵ Sırabaşı (n31) 39.

³⁶ İbid.

orada çalışılmasına mâni olunması ekonomik varlığa saldırı niteliğinde olduğu gibi, haksız bir şekilde işten çıkarılan işçinin kara listeye alınarak işe alınmamasını sağlamak da ekonomik varlığa saldırı niteliğindedir. Boykot ismi verilen bu tarz davranış biçimlerinin haklı savunma yöntemi olmaması sebebiyle bir kişinin ekonomik varlığının yok olmasına sebep olduğu müddetçe, kişilik haklarına haksız saldırı teşkil edecektir.³⁷ Bu nedenlerle piyasada belirli bir işletmeye karşı boykot ilan edilip mal satın alınmaması veya satılmaması, kredi alabileceği kurumlara baskı uygulayarak kredi vermemelerinin sağlanması ekonomik varlığın yok edilmesine yönelik bir saldırı niteliği taşır.³⁸

Bir sanat veya ekonomik faaliyet kapsamında kişilerin meslektaşlarıyla serbest rekabet ortamında bir araya gelmeleri doğaldır.³⁹ Ancak bu rekabet haksız rekabete dönüşebilir. İktisadi varlığa karşı gerçekleştirilen tecavüzlerin önemli bir türü haksız rekabettir. Haksız rekabetle rakipleri ezmek ve onları iktisadi faaliyet alanından uzaklaştırmak amacı güdüldüğünden, haksız rekabet iktisadi varlığa bir tecavüz oluşturur. TTK 56 ve devamı maddeleri ve TBK 48'inci madde ile haksız rekabete ilişkin hükümler ve rekabet yasağını düzenleyen TBK 348, 455 ve 526'ncı maddeleri iktisadi yönden kişiliğin yok edilmesine engel olan hükümlerdir.⁴⁰

Parasal sonuçlar meydana getirecek şahsi değerler arasında mesleki veya ticari sırlar da bulunmaktadır. Bir meslek sahibinin, işletmenin, ticaretle uğraşan kişilerin iç ilişkilerini ifade eden defterler, belgeler, kayıtlar, çalma ve işletme yönetimine dair bilgiler, üretme ve işletme işlemleri de bu sır kapsamındadır. Bu sırların iletilmesi, yayılması kişilik haklarına saldırı olduğu gibi Türk Ceza Kanunu'nun 198'inci madde hükmü gereğince meslek sırlarını açıklama suçunu oluşturur.⁴¹

Bir tacirin, meslek erbabının veya işletmenin iç işlerine yönelik bilgilerin öğrenilmesi hukuka aykırı saldırı niteliği taşımayacaktır. Söz konusu bilgilerin edinilmesi ve buna yönelik araştırmalar haksız saldırı niteliğinde değildir. Örneğin, kredi vermek amacıyla banka tarafından ekonomik durumu öğrenmek için edinilen bilgiler haksız saldırı sayılmayacaktır.⁴²

İktisadi yaşama karşı yapılacak müdahalelerde diğer kişilerin üstün

---

³⁷ Zevkliler, (n191)424.

³⁸ İbid.

³⁹ Sırabaşı (n39). 39.

⁴⁰ Akıntürk, (n391)396.

⁴¹ Zevkliler (n424).425.

⁴² İbid.

menfaatlerinin bulunması hukuka aykırılığı önleyecektir. Örneğin tacir tarafından bir şirketin sağlık açısından zararlı bir ürününün tespiti ve açıklanması kişilik hakkına tecavüz olarak değerlendirilemeyecektir.⁴³

Mesleki ve ticari değerler hakkında basın aracılığıyla da ihlaller meydana gelmektedir. Basın, toplumsal alana sunulmuş olan ticari mallar veya fikri eserler hakkında haber verme ve eleştiride bulunma hakkına sahiptir. Ancak bu hak, eleştiri sınırlarını aşmayacak ölçüde olmalı ve kişilerin ekonomik varlığına yönelmemelidir. Ağır ve yersiz eleştiriler, kişinin toplum içindeki durumunu zedeleyecek beyanlar kişilik haklarına saldırı niteliğindedir. Aynı zamanda bu durum haksız rekabet hükümleri kapsamında da ihlale sebep olabilir. Söz konusu durumun kişilik haklarına saldırı mı yoksa haksız rekabet hakkının ihlali mi olduğunun ayırımını yapmak oldukça zordur. Örneğin, bir tacirin başka bir tacir hakkında onun mallarını kötüleyici aşağılayıcı nitelikte beyanlarda bulunması haksız rekabet olarak değerlendirilirken, bir haber yoluyla bazı tacirlerin mallarına karşı boykota yönlendirme eylemi kişilik hakkının ihlali niteliğindedir.⁴⁴

B. İnternet Kavramı ve Kapsamı

Dünya üzerine yayılmış milyonlarca bilgisayarın birbiriyle bağlantı sağlama-sıyla bilgisayar ağlarının aralarında oluşan ve bu şekilde gelişen metin, resim, müzik, grafik gibi belgelerin bilgisayar programı aracılığıyla karşılıklı olarak iletilmesinin sağlandığı, çok geniş yapıdaki iletişim sistemine internet denilmektedir.⁴⁵

Bilginin sunulması ve paylaşılması gibi getirmiş olduğu imkanlar sebebiyle internetin hızlı bir şekilde gelişmesi, ticari bir ağ haline gelmesine yol açmıştır. İnternetin hızla gelişen bir ağ olması sağlık, hukuk, ticaret ve eğitim gibi tüm alanlarda yapıcı yeniliklere sebep olmakla birlikte, yönetim anlayışına ve kamusal alanla kişiler arasındaki ilişkilerine de destek olmuştur. Vatandaşlar internet aracılığıyla, birçok kurumun web sayfalarından bilgi alabilme, sorunları evden çözümlene imkânına sahip olmuştur.⁴⁶

İnternet, her geçen gün ağını genişletmesiyle etkili bir iletişim aracı haline

⁴³ Belli, 2008, a.g.k., s. 42.

⁴⁴ Dilara Yüzer, 1982 Anayasası'nda Basın Özgürlüğü Karşısında Kişilik Hakkı ve Korunması (Yetkin Basımevi, 2013) 35.

⁴⁵ Kayıhan İçel, Kitle Haberleşme Hukuku (Beta Yayınları, 2001) 409. Ayrıca bkz. Gökhan Güneysu, Bilişim Hukuku (Anadolu Üniversitesi Basımevi, 2017) 96; Gürsel Öngören, İnternet Hukuku (Öngören Hukuk Yayınları, 2006) 8; Kaya (n40) 62.

⁴⁶ İçel (n409) 410.

gelmiştir. Hatta kitle iletişim aracı olan cep telefonları da internet ortamına dahil olmuştur. İnternet ortamında sosyal paylaşım sitelerinin doğuşuyla, kullanıcılara daha fazla imkân sağlanmış ve kullanıcıların aktifliği artmıştır. Bu durum sonrasında yayıncılık artık televizyon ve gazete tekelinden çıkarak ayrı bir boyut kazanmış hatta haberlere yorum yapabilme imkânı gibi birçok aktif alan eklenmiştir. Böylelikle internet, milyonlarca insanın içeriklere katkılarının olduğu bir sanal ortam haline gelmiştir. Sonrasında ise Google'ın ortaya çıkmasıyla bilgi paylaşımı eskiye oranla hızlanmış ve kitlelerin paylaşımı artmıştır. İnternetin hızla gelişmesiyle son 10 yıllık dönemde hem vazgeçilmez bir alan haline gelmiş hem de kontrol edilmesi daha zorlaşmıştır.⁴⁷

İnternetin bu derece gelişmesinin en büyük sebeplerinden biri belli başlı ilkelere sahip olmasıdır. Zira internet ortamında verilerin paylaşılması belli ilkelere yani TCP-IP (İletim Kontrol Protokolü-İnternet Protokolü) dediğimiz sistem ile sağlanmaktadır. Söz konusu protokoller, bilgisayarlar aracılığıyla bilgi ve belge gönderme ve bunları alabilme birimlerinde kontrolü sağlayan, bilgi ve belge iletişimini olanaklı hale getiren birden fazla veri iletişim protokollerinin tümüne denilmektedir. Aynı şekilde TCP-IP için, dünya üzerinde milyonlarca bilgisayarın ve yerel ağların birbirleriyle iletişimde olmalarını sağlayan, ortak bir anlaşma dilidir.⁴⁸

İnternet araçlarıyla ulaşılan bilgi ve belgelere sunulan servislere daha kolay erişebilmek amacıyla web temelli uygulamalar da artmıştır. Aynı şekilde hizmet merkezlerine ulaşımı kolaylaştıran kullanıcı ara birim programı olarak web tarayıcısı oluşturulmuştur. Web tarayıcısı ile kullanıcı ara birim programlarına erişmek için web adreslerine ihtiyaç duyulmaktadır. Kullanıcıların web sitesine eriştikten sonra bilgisayar ekranına o anda aktarılan verilerin yer aldığı sayfaya da web sayfası denilmektedir.⁴⁹

Tüm bu araçlarla birlikte internete erişim sağlanmakta ve kişilerin interneti özgürce kullanma imkânı doğmaktadır. Tabii bu özgürleşmenin sonucu olarak gerçekleşen ihlallerde de artış olmaktadır. Özellikle kişilik hakkı ihlallerinin internet ortamında gerçekleşmesi kolaylaşmış ve birçok internet aracıyla kişilik haklarına karşı saldırılar mümkün hale gelmiştir. Çalışmamızda internet aracılığıyla gerçekleşen bu ihlallerin türlerini inceleyeceğiz.

⁴⁷ Mehmet Salih Gök, 5651 Sayılı Kanun ve Bilgi Güvenliği İlişkisi (On İki Levha Yayıncılık, 2012) 4-6.

⁴⁸ Sırabaşı (n39) 55.

⁴⁹ İbid 56.

II. İNTERNET ORTAMINDA KİŞİLİK HAKLARINA KARŞI GERÇEKLEŞEN SALDIRI TÜRLERİ

A. Genel Olarak

İnternetin çok kısa bir sürede dünya genelinde yaygınlaşmasının temel sebebi, internetin merkezi otoriteye bağlanmaksızın, kendiliğinden ilerleyen ve gelişen bir sistem olmasıdır. Bu olağanüstü özgürlük ortamı internette yasaklanmış olan faaliyetlerin hayata geçirilmesine yardımcı olmuştur.

Kişiler hukuku ve internet ilişkisine baktığımızda, ilk akla gelen durumlardan biri internet ortamında kişilik haklarına karşı gerçekleşen saldırılardır. İnternette denetim olmaksızın bir haberleşme ortamı olması hem kişilik hakkı açısından hem de özel yaşamın gizliliği açısından tehditli bir durum oluşturmaktadır. İnternetin sağlamış olduğu sınırsız yararların yanında kötü niyetli kullanan kişilere olanak sağlayan teknik yapıya sahip olması kişilik hakları açısından potansiyel bir tehlike oluşturmaktadır. İnternette işlenen kişilik haklarına saldırının diğer yayınlardan farkı haksız fiil failinin belirlenmesindeki güçlüktür. Haksız fiil failinin belirlenmesindeki zorluk, internetin uluslararası kullanım olanağına bağlı olarak yetkili mahkemenin belirlenmesi, uygulanacak hukukun tayini açısından da büyük bir sorun olmaktadır.⁵⁰ Söz konusu ihlallerde fail, IP adresini veya bir internet kafedeki bilgisayar kullanmışsa yasal zorunluluk sebebiyle güvenlik kamerası kayıtları da dikkate alınarak tespit edilebilmektedir. Ancak, internet konusunda uzmanlaşmış failer (hacker, cracker vb.) IP adreslerini ve diğer bilgilerini gizleyerek bu ihlalleri gerçekleştirmektedir.⁵¹

İnternet ortamında kişilik haklarına saldırıda saldıran kişinin gerçek bir kişi olduğu dikkate alınmalıdır. Kişiler normal hayatta nasıl ahlak ve hukuk kurallarına dikkat ediyorsa, internet ortamında da iletişim kurarken aynı şekilde dikkat edilmesi gerekmektedir. İnternetin kullanılması bir hak değil ayrıcalık olduğu için rahatlıkla bu durum kötüye kullanılabilir. Örneğin, bir sistemde yer alan gizli bilgileri hile kullanarak almak, e-posta yoluyla kişileri rahatsız etmek, sistemin kaynaklarını kullanarak sistemi çökertmek, ağ üzerinde belirlenen kurallar dışı hareket etmek sayılabilir.⁵²

İnternette de haber yapılırken özen gösterilmeli ve hassas davranılmalıdır.

⁵⁰ Sırabaşı(n55)128.

⁵¹ Habip Oğuz, İnternet Ortamında Kişilik Haklarının İhlali ve Korunması (Adalet Yayınları,2010) 57.

⁵² Sırabaşı (n128)129.

Basının özen yükümlülüğü belirlenirken adli kanallar veya güvenlik organlarındaki gerçeklik ölçüsü yerine basın mesleğinin üzerindeki ölçüler esas alınarak haberler okuyuculara hızlı bir şekilde ulaştırılmalıdır. İnternet aracılığıyla yapılan haberler hızlı bir şekilde aktarılsa bile olayın gerçekliği hakkında yeterli derecede delil yoksa haberin yapılmaması veya en azından söz konusu kişilerin kimliğinin açıklanmaması gerekmektedir.⁵³

B. Web Sitelerindeki Yayınlar ve Sosyal Medya Platformları Yoluyla Kişilik Haklarına Saldırı

İnternet siteleri aracılığıyla kişilerin onuru, haysiyeti, özel yaşamı ve gizli alanı saldırıya uğrayabilmektedir. Elektronik gazeteciliğin, basılı yayınlardan daha hızlı şekilde insanlara ulaşması da bu tür olayların internet aracılığıyla gerçekleşmesine neden olmuştur. Web sitelerinin amaç dışında kullanıldığı, kişilik hakkının ihlali niteliğinde kişilerin küçük düşmesine, rencide olmasına neden olacak yayınların yapıldığı görülmektedir.⁵⁴

Web sitelerinde yapılan yayınlar kişilik haklarına saldırının en çok gerçekleştiği alanlardan biridir. Örneğin, 'bir kişiye ait sırların açıklanması, özel yaşamını ilgilendiren olaylardan bahsedilmesi, şeref ve haysiyetine karşı yapılan söylemler, kişinin resminin izni olmadan veya reklam amacıyla yayınlanması' sayılabilir. Bu durum internet gazeteciliğiyle, özel veya ticari amaçlı web siteleri aracılığıyla gerçekleştirilebilir.⁵⁵

Web sitesindeki yayınların kapsamına link veya frame yoluyla yapılan yayınlar da dahildir. Link, web sitelerini birbirlerine bağlayan HTML kodlarıdır. Kişiler

⁵³ Ahmet M. Kılıçoğlu, Şeref, Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırlardan Hukuksal Sorumluluk (Turhan Kitabevi,2013)373. Ayrıca bkz. Yargıtay 4 HD 2006/2332,2007/1537, 13.02.2007.

⁵⁴ Sırabaşı (n128) 129. Ayrıca bkz. Yargıtay 4 HD 2009/12216, 2010/11952 sayılı kararı: 'Davacı, davalılardan Mehmet Eymür'ün internet ortamında yayımladığı kişilik haklarına saldırı oluşturan yazıyı, izleyicinin dikkatini çekecek biçimde birden fazla tekrarlanmak suretiyle yayımlayan davalılar Turkuvaz Radyo Televizyon Gazetecilik AŞ (ATV) ile yönetim kurulu başkanı Ahmet Çalık'ın, kişilik haklarına saldırıda bulunduğu belirterek, manevi tazminat ile sorumlu tutulmalarını istemiştir. Dosya içeriğinden, davalılardan Turkuvaz Radyo Televizyon Gazetecilik AŞ'nin sahibi olduğu ve ülke genelinde ATV adı ile yayın yapan televizyon kanalının 15.11.2008 günlü akşam ana haber bülteninde, davacıya yönelik hakaret niteliğindeki sözlerin dikkat çekecek biçimde yayımlandığı anlaşılmaktadır. Konusu ve içeriği hukuka aykırı olup aynı zamanda suç oluşturan sözlerin, yayın organı tarafından aynen yayımlanmış olması o yayını hukuka uygun hale getirmez ve yayımlayanları sorumluluktan kurtaramaz. Yerel mahkemece açıklanan yönler gözetilerek, yayın yapan davalılardan Turkuvaz Radyo Televizyon Gazetecilik AŞ (ATV) ile yönetim kurulu başkanı Ahmet Çalık'ında oluşan zarardan diğer davalı Mehmet Eymür ile ortaklaşa ve dayanışmalı (müştereken ve müteselsilen) sorumlu tutulması gerekirken, yerinde olmayan gerekçeyle, adı geçen davalılar hakkındaki istemin reddedilmiş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmektedir.' <www.uypap.com.tr> (Erişim Tarihi: 22.12.2023)

⁵⁵ ibid 137.

paylaşmak istedikleri ögelerin adreslerini paylaşmak için uzunca adresler yerine link ile kısa bir hale getirerek paylaşabilirler. Frame, bir HTML sayfası içinde başka bir HTML sayfasını göstermeye yarayan yapılar bütünüdür. Birden fazla HTML sayfasını tek bir sayfa içinde göstermeyi amaçlar.⁵⁶

Link verme durumunda sorumluluk konusunda 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun gereğince içerik sağlayıcısının yalnızca linki paylaşmaktan ziyade ayrıca dahil olduğu bir durum varsa sorumluluğunun doğacağı belirtilmiştir. Yargıtay, ünlü bir sanatçının isminin internet sitesinde link olarak verilerek linke tıkladığında da erotik fotoğrafların olduğu sitenin açılmasıyla link vererek yönlendirme yaptığı için söz konusu kişilik ihlalden sorumluluğu doğacağını belirtmiştir.⁵⁷

Kişilik haklarına saldırı teşkil eden yayın, web sitesinde durmaya devam ettiği müddetçe, tecavüz de devam ediyor demektir. Bu durumda TMK m.25 / f.1'e göre saldırıya son verilmesi, önleme davası açılabilir.⁵⁸

Günümüz teknolojisinde şeref ve haysiyete karşı yapılan saldırıların çoğunluğu basın ve yayın yoluyla gerçekleşmektedir.⁵⁹ Bu konuda toplum yararı ile kişilik hakkı arasında bir çatışma olabilmektedir. Çatışan bu iki konu hakkında toplumsal

⁵⁶ İbid 138.

⁵⁷Sevcan Arslan, 'Sosyal Medya Platformları Üzerinden Kişilik Hakları İhlali, Korunmasına Yönelik Düzenlemeler, Ülke Uygulamaları, Sorunlar ve Çözüm Önerileri', Bilişim Uzmanlığı Tezi, (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, 2018) 72. Ayrıca bkz. Yargıtay 4 HD 2009/6889, 2010/3543, 29.03.2010.

⁵⁸ Sırabaşı (n138) 138. Ayrıca bkz. Yargıtay 4 HD 2013/18163, 2014/12640, 30.09.2014 sayılı kararında; '28.2.2011 tarihli ihtarnameyle davacının çalıştığı şirket adıyla davacının da ismi belirtilerek ve onun hakkında da geçerli olacak şekilde uyarıda bulunduğu, buna rağmen uyar-kaldır sisteminin işletilmediği ve uzun bir süre yayına devam edildiği, makul süre ilkesinin de aşıldığı, ayrıca site sahibi olan davalının yorumların içeriğini denetleme yükümlülüğünün bulunduğu anlaşılmaktadır. Zira zararı doğuran saldırı eyleminin gerçekleşmesi elverişli ortamı hazırlayan-kullanıma sunan site sahibidir. Ayrıca bu tür durumlarda site sahibinin sorumluluğunun türü kusursuz sorumluluktur. Şu durumda, davacının kişilik haklarının ihlal edildiği benimsenerek uygun bir miktar manevi tazminata hükmedilmesi gerekirken yanılığa dayalı gerekçeyle davanın reddine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.' < www.uyap.com.tr. > (Erişim Tarihi: 22.11.2023)

⁵⁹ Ozan Ali Yıldız, 'Şeref ve Haysiyete Yönelik Saldırıları Karşısında Kişilik Hakkının Korunması' (2020) 5(1) ÇÜHFD 3675, 3684. Ayrıca bkz. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu,2003/4-161,2003/201, 26.3.2003 sayılı bir kararında bu hususu şu şekilde ifade etmiştir: "...Kişilik haklarına saldırı niteliği taşımasına rağmen, bir basın açıklamasının kişinin rızası nedeniyle hukuka uygun sayılabilmesi için verilen rızanın MK.md.23. sınırları içerisinde kalması gerekir. Bu anlamda olmak üzere rıza hukuka ya da ahlaka aykırı olmamalıdır. Hukuka ya da ahlaka aykırı olarak verilen rıza MK.md.23'e aykırı olup, basın yoluyla yapılan açıklamayı hukuka uygun hale getiremez. Buna örnek olarak bir kimsenin bütün sırlarının ifşa edilmesine, aile yaşamıyla ilgili en mahrem olan konuların açıklanmasına, şeref ve haysiyetine her türlü saldırının yapılmasına ilişkin rızalar gösterilebilir. Bu gibi hallerde yapılan açıklama, rızaya rağmen hukuka aykırıdır. O halde şeref ve haysiyet gibi kendisinden vazgeçilemeyen varlıklara yönelik saldırılara ilişkin rıza hukuka aykırıdır..." <www.uyap.com.tr > (Erişim Tarihi: 22.12.2023)

yarara üstünlük tanımak daha yerinde olacaktır. Yargıtay bir kararında⁶⁰, kamuya mal olmuş şahısların ve kamu görevlilerinin özel yaşamlarına basın yoluyla müdahalenin genel manada zorunlu olduğu, basının kamuyu aydınlatma işlevi sebebiyle bunu yapmasının gerekli olduğu belirtilmiştir. Bu durum basına veya internet yoluyla yayınlara sınırsız bir hürriyet tanımamaktadır.⁶¹

İnternet aracılığıyla yayınlanan karikatürler ve foto montajlar aracılığıyla da gerçek veya tüzel kişilerin şeref ve haysiyetine yönelik ihlaller gerçekleşebilir. Örneğin, Almanya’da yaşanan bir olayda, internette yayınlanan bir hayvan dergisinde, avcılık derneğinin amblemi, işeyen bir çocuk olarak simgelenmiştir. Dernek tarafından markasına karşı kişilik hakkı ihlali gerçekleştiği iddiasıyla dava açmış ve mahkemece kabul edilerek söz konusu yayının durdurulmasına karar verilmiştir.⁶²

Web sitelerinin geliştirilmesiyle, teknik bilgiye ihtiyaç duyulmadan içerik oluşturma ve paylaşabilme kolaylığı interaktif web (web 2.0) aracılığıyla sağlanmış ve internet kullanıcıları içerik üreticisi konumuna gelmişlerdir.⁶³ İçerik üretiminin varlığı da sosyal medya platformlarına olan ilgiyi artırmış ve bunun neticesinde Facebook, Twitter, Instagram gibi sosyal medya platformları üzerinden kişilik haklarına karşı saldırılar artarak devam etmiştir.

Sosyal medyayı tanımlamak kavramsal olarak güç olsa da web 2.0 teknolojileri kapsamında ortaya çıkan, daha fazla toplumsal iletişim sağlayan, topluluğun meydana gelmesine ve iş birliği projelerine imkan sunan siteler olarak ifade

⁶⁰ Belli (n40) 35.

⁶¹ İbid. Ayrıca bkz. Yargıtay 4 HD 2015/15189,2017/5904 sayılı kararı: ‘Mahkemece, dava konusu yazıda, henüz yeni evlenmiş olan davacının, gazeteciye ulaşan bilginin ne ölçüde doğru olduğu yeterince araştırılmadan dört aylık hamile olduğu şeklinde dedikodu mahiyetindeki bilginin, davacıyı kamuoyu önünde ailesine ve çocuklarına karşı güç duruma düşürecek şekilde haber konusu yapıldığı, haber kaynağının ayrıntıları ile ve net olarak açıklanmaması nedeniyle haberin görünür gerçeğe uygunluğunun denetlenmesinin mümkün bulunmadığı, haberin gerçek olduğuna dair dosya kapsamında hiç bir delil bulunmadığı, dolayısı ile görünen gerçeğe uygunluğunun kabulüne de olanak bulunmadığı, gerçeğe aykırı haberlerin basın özgürlüğü kapsamında değerlendirilemeyeceği, gerçeğe aykırı bulunan haberin davacının birlikte yaşadığı toplumun değer yargıları da dikkate alındığında kişilik haklarına saldırı niteliğinde olduğunun kabulü gerektiği gerekçesi ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Davacı kamuya mal olmuş bir sanatçıdır. O dönemde, haberde ismi geçen kişi ile evlidir. Gerek davacının gerekse eşinin paylaşımları da bu söylentinin artmasına neden olmuştur. Dava konusu haber “günün dedikodusu” olarak kaleme alınmıştır. Davacının kişilik haklarına saldırı oluşmamıştır. Mahkemece açıklanan yönler gözetilmeyerek davanın reddi gerekirken kabulü usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmektedir’ <www.uyap.com.tr > (Erişim Tarihi: 22.12.2023)

⁶² Hayrunisa Özdemir, Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması (Seçkin Yayınları,2009)165.

⁶³Murat Kahraman, Sosyal Medya 101 2.0, (Kapital Medya Hizmetleri Yayıncılık,2013) 19.

edebiliriz.⁶⁴ Sosyal medya kişilerin internet kanalıyla yer ve mekan sınırı olmadan düşüncelerini ve eleştirilerini ifade etmelerine imkan sunan ve internetin sağlamış olduğu multimedya özelliklerini sınırsız nitelikte kullanma hakkı tanıyan bununla birlikte kişilerin karşılıklı olarak fikir düşünce alışverişine ve paylaşımlarına dayalı interaktif bir ortam ve geniş tabanlı bir platformdur.⁶⁵

Sosyal medya platformlarının ortaya çıkışıyla geleneksel medyanın çok ötesinde bir iletişim imkânı sağlanmıştır. Sosyal medyanın geleneksel medyadan farklı olarak erişilebilirliğinin daha kolay olması, geleneksel medyada gerekli olan uzmanlık ve eğitim gibi faktörler olmaksızın sosyal medyada üretim yapılabilme kolaylığı, sosyal medyanın etki ve tepkilerinin daha hızlı olması, sosyal medyada yayınlanan içeriğin değiştirilme imkanının da olması, sosyal medyanın geleneksel medyayı da içine alan bütüncül bir yapı haline gelmesine sebep olmuştur.⁶⁶

Sosyal medya araçlarından bahsedecek olursak; wikiler, sosyal ağlar, sözlükler, bloglar, lokasyon bazlı servisler, mikro bloglama, içerik paylaşım siteleri gibi sınırlı sayıda olmayan ve temel prensibi olarak paylaşım hizmeti yapan araçlar bütünüdür. İlk olarak wikiler kullanıcı olan kişiler tarafından meydana getirilen ve aynı zamanda değiştirme yetkisine de sahip olunabilen içerikleri ifade etmektedir. Örneğin 'wikipedia'. İkinci olarak ise sosyal ağlar, her zaman iletişim kurulabildiği, 'resim, belge, video ve diğer türlü paylaşımların' gönderimlerin yapılabildiği ağıdır. Örnek olarak 'Facebook, LinkedIn' verilebilir. Üçüncüsü ise lokasyon bazlı servislerdir. Bunlar kullanıcıların bulunmuş olduğu yeri paylaşmasına yarayan ve kullanıcıya ihtiyaç duyduğu 'yemek, alışveriş' vb. gibi yerlerin bilgisine ulaşmasına imkân tanıyan servislerdir. Örneğin 'Foursquare' gibi. Dördüncüsü ise sözlükler, yani kullanıcı kişilerin açtığı ve diğer kişilerin yorum yapabildiği paylaşım aracıdır. Örneğin, 'ekşi sözlük'. Beşincisi sosyal imleme siteleridir. Bunlar, kullanıcı olan kişilere beğendikleri ve saklamak istedikleri hizmeti saklama ve paylaşma imkânı verir. Altıncısı mikrobloglar ise Twitter ve Threads başta olmak üzere fikir ve görüşlerin kısa bir şekilde ifade edildiği yerdir. Yedinci içerik paylaşım siteleri ise resim ve video, kısa video şeklinde paylaşımların yapılmasına imkân tanıyan sitelerdir (Örneğin fotoğraf için 'Instagram'). Sekizinci olarak veri kütatörlüğüse internet aracılığıyla sunulan sınırsız içeriğin içerisinde şahısların aramalar yaparak

⁶⁴ Mustafa Çalışkan and Yunus Mencik, 'Değişen Dünyanın Yeni Yüzü: Sosyal Medya' (2015) (50) Akademik Bakış Dergisi 254, 258 < <https://dergipark.org.tr/tr/pub/abuhsbd/issue/32944/366052> > (Erişim Tarihi: 03.01.2024).

⁶⁵ Çalışkan and Mencik, (n258) 258.

⁶⁶ ibid 262.

aradığını bulmalarını sağlayan uygulamalardır. (Örneğin Pinterest)⁶⁷

Sosyal medya platformları aracılığıyla kişilik hakları ihlalleri farklı biçimlerde gerçekleşebilir. Kullanıcılar sosyal medyaya giriş yapıp üye olduktan sonra belli kurallardan sorumlu hale gelirler. Bu kurallar arasında; taciz veya zorbalık fiillerinden uzak durma, başka kullanıcı hesaplarına rızası olmadan erişim sağlama, kötü içerikli yazılım yüklememe, nefret sözlerine yer vermeme gibi yükümlülükler bulunmaktadır. Söz konusu kurallara uyulmaması halinde kullanıcının hesabının silinmesi, engellenmesi gibi tedbirler uygulanacaktır.⁶⁸

Sosyal medyanın kullanımındaki artışla birlikte, paylaşım sitelerinde farklı isim kullanımı, kendini gizleyerek daha özgür ve kurallara uymadan paylaşım yapma, kişilere karşı yalan haberler uydurma, başkalarının kimlik bilgilerini fotoğraflarını kullanarak o kişiyiymiş gibi paylaşımlar yapmak⁶⁹ şeklinde birçok ihlal gerçekleşmektedir. Kısacası sosyal medyada gerçekleştirilecek kişilik hakkına karşı saldırıların neler olduğunun tespiti ve saldırıyı gerçekleştirenlerin bulunması büyük önem arz etmektedir.

Kişilik haklarına saldırının gerçekleştiği an konusunda zamansal olarak sosyal medya gönderisinin yüklenme anı ile herkes tarafından görülebilir halde olduğu zaman arasında fark varsa, herkes tarafından görüldüğü zaman ve mekânda kişilik hakkına saldırı gerçekleşmiş olacaktır.⁷⁰

İnternet sitelerinde yorum yapılması halinde de net etiği kuralları olarak bilinen kurallar kapsamında kişilik haklarına saldırının gerçekleşip gerçekleşmediğini belirlemek mümkündür. Net etiği kuralları, bir kimseye normalde söylenemeyen bir şeyin internet ortamında da söylenmemesi, kişilerin özel yaşamına saygı duyulması, normalde paylaşılacak olan görüntülerin sosyal medyada paylaşılmaması, gerçek olduğu net olmayan bir bilginin paylaşılmaması gibi ve benzeri kuralları içeren hukuki bağlayıcılığı olmayan kurallar bütünüdür.⁷¹

⁶⁷ Kahraman (n19) 19; Arslan(n72)52.

⁶⁸ İbid 57.

⁶⁹ Bkz. Yargıtay 4 HD 2015/4457, 2016/3497, 17.03.2016 sayılı kararı: 'Somut olaya gelince; olay tarihi, olayın oluş şekli, davalı tarafından davacının ismi ve profil resmi kullanılarak açılan sosyal medya hesabı içeriğinde; davacıya ait olmamakla birlikte müstehcen fotoğraf, videolar ve davacının telefon numarasının yer almış olması, tarafların ekonomik ve sosyal durumları ile yukarıda anılan ilkeler gözetildiğinde davacı yararına takdir edilen manevi tazminat tutarı azdır. Daha üst düzeyde manevi tazminata karar verilmesi gerekirken yazılı biçimde karar verilmiş olması doğru değildir. Bu nedenle kararın bozulması gerekmektedir.' <www.uyap.com.tr > (Erişim Tarihi: 22.12.2023)

⁷⁰ Arslan (n57) 72.

⁷¹ İbid

Sosyal medya aracılığıyla bir kişinin isminin kullanılması, hesap açılması veya profil oluşturulması halinde kişiler TMK 26'ncı madde gereğince ismi kullanan kişiden maddi ve manevi tazminat talebinde bulunabilmektedir.⁷²

Sırabaşı, medya aracılığıyla yapılan ve bir kimseyi küçük düşüren açıklamaların kişilik hakkına saldırı kapsamında olacağını söylemiştir. Örneğin; bir kişi hakkında ökü, mal, aptal, dolandırıcı gibi sıfatlar kullanılması gibi.⁷³ Sosyal medya aracılığıyla yapılan bu tarz açıklamaların da kişilik hakkına saldırı olduğu neticesine varabiliriz. Aynı zamanda sosyal medyada yapılan paylaşımlarda, kişi hakkında dedikodu ve iftira tarzında söylemler yaymak da kişilik hakkının ihlali kapsamındadır.⁷⁴

Bir kimseye ait fotoğrafta fotomontaj yapılarak paylaşılması, kişi resminin paylaşılmasına izin vermişse bile eklemeler, yazılar, nitelendirmeler yapılarak paylaşımı kişilik hakkı ihlali niteliğindedir.⁷⁵

İnternet ortamında kişiye karşı yapılan hakaret de kişilik haklarına saldırı niteliği taşır. TMK hükümleri kapsamında hakaret eylemi de ihlal niteliğinde görüldüğünden dava açma hakkı bulunmaktadır.⁷⁶

İnternet aracılığıyla özel yaşamın gizliliğinin ihlali genelde sosyal medya kanallarıyla gerçekleşmektedir. Kişilerin özel yaşamına ait fotoğraflar, videolar onun izni olmadan veya izin sınırı aşılarak özel hayatı herkesin görebileceği şekilde paylaşılabilir.⁷⁷ Söz konusu ihlal reklam maksadıyla da gerçekleşebilir. Ayrıca kişinin cep telefon numarasının adresinin paylaşımı da bu kapsamda özel yaşamın gizliliğini ihlal niteliğindedir. Tabi ki bu durumda kişilik haklarına saldırıya karşı

⁷² Gökhan Taneri, 'Sosyal Medyada Paylaşım Sorumluluğu' (2016) (24) Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 433,445.

⁷³ Sırabaşı (n138) 87.

⁷⁴ Arslan(n72) 74.

⁷⁵ B. Zakir Avcı and Gürsel Öngören, Bilişim Hukuku (Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, 2010) 286.

⁷⁶ Güliz Uluç and Bilal Süslü, 'Örnek Yargı Kararlarıyla Sosyal Medya Hukuku'(2016) 8(17) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 337,344. Ayrıca bkz. Yargıtay 18 CD 2015/10377,2015/1277, 07.12.2017 sayılı kararı; 'Sanığın, twitter adlı sosyal paylaşım sitesinde diğer sanık tarafından paylaşılan tweeti retweetlediğinin, kendi ikrarı ile de sabit olması karşısında, kamu görevlisine görevinden dolayı zincirleme şekilde hakaret suçunun unsurları itibariyle oluştuğu gözetilmeden, sanığın mahkumiyeti yerine beraat kararı verilmesi, Kanuna aykırı, ..., hükmün bozulmasına, ... oy birliğiyle karar verildi.'; Arslan,(n74)76.

⁷⁷ İbid 82. Ayrıca Bkz. Yargıtay 12 CD 2015/16827 , 2017/3992, 16.05.2017 sayılı kararı; 'Sanık ...'in, eski eşi olan mağdur ... ile mağdurun Volkan isimli erkek arkadaşının beraber ve ayrı ayrı çekti oldukları özel resimlerini, facebook adlı sosyal paylaşım sitesinde yayımlayıp, mağdurla erkek arkadaşı arasındaki ilişkisinin varlığını ve boyutunu başkalarının görgüsüne sunarak üzerine atılı TCK'nın 134/2. madde ve fıkrasındaki özel hayatın gizliliğini ihlal suçunu işlediğine dair yerel mahkemenin kabulünde dosya kapsamına göre bir isabetsizlik görülmemiştir' <www.uyap.com.tr.> . (Erişim Tarihi: 04.01.2024)

korunma yollarından faydalanılabilmektedir.⁷⁸

Özel hayatın gizliliği hakkında 5651 Sayılı Kanun kapsamında da çocukların, ailenin ve gençlerin korunması amacıyla erişimin engellenmesi kararı verilebilmesi mümkündür. Aslında özel yaşama karşı saldırılarda özel kişiler tarafından gerçekleşen ihlallerde ceza ve hukuk kanalıyla koruma sağlanmaktadır. Devlet tarafından gerçekleşen özel yaşama karşı ihlallerde ise Anayasa kapsamında koruma sağlanmaktadır. (AY m. 20)⁷⁹

Sosyal medya aracılığıyla kişiler kendini farklı biri olarak tanıtarak da özel alanı ihlal edebilmektedirler. Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin bir kararında, kişinin kendini kadın gibi gösterip MSN aracılığıyla görüntülü görüşme sağlayarak karşı tarafın da soyunmasını sağlayıp görüntüleri kaydetmesi ve soyunma eylemine devam etmesini yoksa internet ortamında görüntüleri yayacağını söylemesi, devamında ise kendi oluşturduğu bir blog adresinde yayınladığı ve bu kapsamda özel hayatın gizliliğini ihlali olduğu ifade edilmiştir.⁸⁰

Reşit olmayanların sosyal medyayı kullanımına izin verilmesi ve aktif kullanıcı olmaları nedeniyle kandırılarak uyuşturucu, pedofili, istismar, alkol gibi birçok tehlikeyle karşılaşmaktadırlar.⁸¹ Sosyal medya aracılığıyla çocukların ilk olarak güvenini kazanarak istismar etmeye müsait hale getirilmesi özel yaşamın ihlali niteliğindedir. Söz konusu durum çocuğun izninin hile ile alınması veya alınacak rızanın zaten hukuka ve ahlaka aykırı oluşu göz önüne alındığında ayırt etme gücü

⁷⁸ Atlı (n7) 24.

⁷⁹ İbid 25

⁸⁰ Arslan(n82) 83. Ayrıca Bkz. Yargıtay 12 CD 2011/21801, 2012/14797, 12.06.2012 sayılı kararı: '... sanığın, bir arkadaşlık sitesine giriş yaparak, kendisinin bayan olduğunu belirtip, katılanla internet ortamında tanıştığı, katılanla samimiyet kurup, doğrudan internet adresleri üzerinden, MSN tabir edilen ve direkt görüşme imkanı sağlayan program aracılığıyla sohbete başladığı, bir bilgisayar programından yararlanarak, bilgisayarında kayıtlı başka bir kadının soyunma görüntülerini kendisiymiş gibi tavrı takınıp, katılana izlettirerek, katılanın da kendisini rahat hissetmesini sağladığı ve onun da görüntüdeki kadın gibi soyunmasını istediği, katılanın web kamerasını açıp, soyunduktan sonra, cinsel bölgelerine dokunmasına ilişkin görüntülerini gizlice kaydettiği, devam eden günlerde görüştüğü kişinin erkek olduğunu fark eden katılandan soyunma şovuna devam etmesini istediği, ancak katılanın kabul etmemesi üzerine, kaydettiği görüntülerini internet ortamında yayacağını söylediği, katılanın göğüs ve kalça kısımlarının görüldüğü 4 parçadan ibaret resmi, kendi oluşturduğu bir blog adresinde yayınlayıp, katılana "bak bakalım ilk adıma beğendim mi?" şeklinde ileti gönderip, katılanın bu resimleri görmesini sağladıktan sonra, resimleri sayfasından kaldırdığı olayda; temyiz incelemesine konu eylemle sınırlı olarak yapılan incelemede, katılanın fiziksel mahremiyetini içerir, özel hayatına ilişkin resimlerinin, ifşa iddiasına konu edilmesi ve görüntünün yasal olarak kişisel veri kapsamında düzenlenmemiş olması karşısında, sanığa atılı verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçun unsurları itibarıyla oluşmadığı; ancak eylemin 5237 sayılı TCK'nın 134/2. maddesinde tanımlanan özel hayatın gizliliğini ihlal suçunu oluşturduğu..'

< www.uyap.com.tr> (Erişim Tarihi: 04.01.2024)

⁸¹ Uraz Yavanoğlu, Şeref Sağıroğlu and İlhami Çotak, 'Sosyal Ağlarda Bilgi Güvenliği Tehditleri ve Alınması Gerekli Önlemler' (2012) 15(1) Politeknik Dergisi 15,21.

olan çocuk için bile verilen onay hukuka aykırı olacaktır.⁸²

Sosyal medya yoluyla hem gerçek şahısların hem de tüzel şahısların kişilik hakkına karşı saldırı gerçekleşmektedir. Tüzel şahıslara karşı hakaret veya gerçeğe uygun olmayan bilgiyi yayma şeklinde saldırılar gerçekleşebilmektedir. Mesleki ticari itibarı zedeleyen gönderiler bu kapsamda değerlendirilebilir.⁸³

C. Alan Adlarıyla Kişilik Haklarına Saldırı

Alan adlarının, internet aracılığıyla web adresine ulaşmayı sağlaması, ticari açıdan önemli bir yere sahip olması, bu konuda hukuki sorunların da ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu hukuki sorunların başında haksız rekabet ihlali, marka hakkına tecavüz, bazı durumlarda da isim hakkına tecavüz şeklinde ortaya çıkmaktadır.⁸⁴Bu kapsamda alan adı olarak mevcut ‘markaların’, ‘amblemelerin’ ve ‘adların’ haklarına saldırı gerçekleşebilir. Tüm bu ihlaller, internette gerçekleşen saldırıların çoğunun özel hukuk alanında toplandığını göstermektedir.⁸⁵

Alan adlarının hukuken korunmasının kapsamı hakkında ülkeler arası farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin Alman hukukunda ‘alan adları’ kişilik hakları ile ilgili hükümlerle korunurken ABD, İngiltere gibi ülkelerde ‘marka hukukunun hükümlerine’ göre korunmaktadır.⁸⁶ Türk Medeni Kanun’unda ise alan adlarının sayılardan oluşması ve sayı olarak nitelendirilmesi yapılsa da kullanıcılar, sayı bütününe değil alan isimlerini bilmektedir. İnternet üzerinden web sitesinin bulunması ve ayırt edilmesi alan adları sayesinde olur. Alan adları, Türk Medeni Kanunu’nun 26’ncı maddesi açısından bir isim niteliği taşımakta ve kanun hükümleri kapsamında korunmaktadır.⁸⁷ Alan adları izinsiz olarak kullanılan kişiler, 4721 sayılı Medeni Kanun’un 24,25 ve 26’ncü maddeleri kapsamında söz konusu ihlallere karşı dava açma imkanına sahiptirler.⁸⁸ Ayrıca toplumsal olarak bilinen meşhur

⁸² Kaya (n62) 86.

⁸³ Mine Kaya, ‘Sosyal Medya ve Sosyal Medyada Üçüncü Kişilerin Kişilik Haklarının İhlali’(2015)(119) Türkiye Barolar Birliği Dergisi 277, 292 ; Beyza Aka, ‘Sosyal Medyada Kişilik Hakkı İhlalleri ve Hukuki Korunma Yolları’ (2017) 82(2) İzmir Barosu Dergisi 231,293 ;Atlı (n28) 24

⁸⁴ Ayrıca bkz. Yargıtay 4 HD 2002/3829, 2002/9940, 24.09.2002 sayılı kararında: ‘IP adresinden oluşan alan adları, web sitesi, elektronik posta gönderilmek istenen kişi veya kuruluşu tanıtan internet adresidir. Alan adı tek olup, tek kişi tarafından kullanılabilir. Ülkemizde alan adı kaydı ODTÜ tarafından yapılmaktadır. Alan adının kullanılması bazı hallerde marka hakkının ihlalinin, rekabetin haksız ihlalinin bazı hallerde de isme karşı ihlali oluşturabilmektedir. Alan adı TMK kapsamında 26.madde korumasından yararlanmaktadır. <www.uyap.com.tr.> (Erişim Tarihi: 02.01.2024)

⁸⁵ Sırabaşı (n87) 131.

⁸⁶ İbid

⁸⁷ İbid

⁸⁸ İbid

diyebileceğimiz kişilerin adlarının ‘pornografik yayınlar, propaganda, şiddet görüntüleri veya reklam’ olarak belirli şekilde kullanılması halinde de ad hakkı ihlalden bahsedilebilir ve bu durumda kişiler Türk Medeni Kanunu’nun 26/2’nci maddesi kapsamında haklarını arayabilirler.⁸⁹

Alan ismini birden fazla kişinin kullanmak istemesi halinde, teknik açıdan bir adın birden fazla kullanımı mümkün değildir. Önce gelen önce alır ilkesi geçerlidir. Bunun tek istisnası üstün hak ilkesinin söz konusu olduğu durumlardır.⁹⁰

Alan adının kullanılarak ihlal edilmesine örnek verecek olursak, Petrol işletmeciliği yapan ‘Total Final Elf’ firmasının ismine benzer nitelikte alan adı olarak ‘oil-of-elf.de’ web adresinde çevre kirliliği ve çevre kirliliğine sebep olanların yayınlanması nedeniyle firma isim hakkının ve onur ve saygınlığının ihlal edildiğini iddia ederek dava açmış, mahkemece yayının durdurulmasına karar verilmiştir.⁹¹

D. E- Posta Yoluyla Kişilik Haklarına Saldırı

1971 senesinden itibaren gelişmeye devam eden e-posta başlarda yalnızca yazı göndermek maksadıyla ortaya çıkmışsa da 1995 yılından sonra ise e-posta içerisinde yer alan görüntü, video, ses kaydı ve diğer dokümanlar gibi verilerin de kullanılması olanaklı hale gelmiştir. E-posta sisteminden faydalanmak için kullanıcı olan kişilerin bir e-posta adresine sahip olması gerekmektedir. E-posta adresinin temini servis sağlayıcısı aracılığıyla sağlanabileceği gibi çok sayıda e-posta sistemlerinden de ücretsiz temini mümkündür.⁹²

Bir kimsenin elektronik postasına kişilik haklarına saldırı olarak ‘onur ve saygınlığına yönelik saldırılar, özel hayat ile sırlarının ortaya serilmesi, yazı ve resimle ihlal oluşturan saldırılar veya pornografik içerikli iletilerin yollanması’ örnek verilebilir.⁹³

Kişilerin bilgisayarlarında kayıtlı olan verilerin e-posta aracılığıyla iletilen

⁸⁹ İbid

⁹⁰ İbid.

⁹¹ Özdemir (n165) 165; Yargıtay 11. HD 2018/5302,2019/7160, 13.11.2019 karar sayılı ilamında; “davalı şirketin taraflar arasında yürürlükte olan sözleşmenin ifası sırasında oluşturduğu ve davacı adına tescilli “KALE” markasını taşıyan internet sitelerini erişime kapattığı, ancak bu web sitelerini kendisine ait internet sitelerine yönlendirdiği, bu şekilde KHK 9/2-e bendinde düzenlenen meşru bir bağlantısı kalmamasına rağmen davacının tescilli “KALE” markasını taşıyan alan adlarını kullanarak kendi internet sitelerine yönlendirme yapması ve bu yönlendirmenin ticari etki yaratacak biçimde kullanılmasının davacının markasından kaynaklanan haklarına tecavüz teşkil ettiği...” <www.uyap.com.tr> (Erişim Tarihi 04.01.2024)

⁹² Sırabaşı (n131) 114.

⁹³ İbid 133. Ayrıca Bkz. Yargıtay 4 HD 2012/13227, 2012/16518, 09.11.2012 sayılı kararı.

gönderi sebebiyle, virüsle kullanılamayacak duruma gelmesi, sistemin çökmesi veya bilgisayardaki verilerin virüsle aktarımı kişilik hakkına saldırı niteliğindedir. Kişilerin iletişim yöntemleriyle kurmuş olduğu bağlantılar anayasal teminat altındadır. Tarafların birbirinin rızası dışında izinsiz bir şekilde bunları açıklaması Türk Medeni Kanun'un 24'üncü maddesi kapsamında bir tecavüz oluşturur.⁹⁴

Tüm bu hak ihlallerinde gönderilen ve ihlal oluşturan e-mailin kim tarafından gönderildiğinin tespiti zordur. Zira gönderilen e-mailin uydurma isimlerle gönderilme ihtimali de vardır. Bu durumlarda Türk Medeni Kanun'un 25/1'inci maddesi gereğince tespit veya önleme davaları kapsamında internet servis sağlayıcılarının sorumluluğu söz konusu olmaktadır.⁹⁵

Elektronik posta aracılığıyla iletilen gönderiyi izinsiz paylaşmak, haberleşme özgürlüğünün ihlali niteliğindedir. Bir kimsenin şifre bilgisine erişilmesi ve iletilerine bakılması, ileti gönderilmesi veya yok edilmesi kişilik haklarına saldırı niteliğindedir. Bu kapsamda avukatlar veya doktorların iş hayatına dair önemli mesaj ve içeriklerin yayınlanması da kişilik haklarına saldırı oluşturmaktadır.⁹⁶

Yargıtay 4 Hukuk Dairesi'nin 2002/3829 Esas, 2002/9940 Karar, 24.09.2002 tarih sayılı kararında:

'Keza elektronik postalar da kişilerin gizli hayat alanına dahildir. Elektronik posta yolu ile kişilik haklarına saldırı çok yaygındır. Bir kişinin elektronik posta adresine kişinin şeref ve haysiyetine, özel hayatına, sırlarına, ismi veya resmi üzerindeki kişilik hakkına saldırı niteliği taşıyan yazı ile ihlalde bulunulabilir. Elektronik posta yazışmalarını rıza dışı ele geçirip üçüncü kişi veya kişilere açıklama da kişilik hakkına saldırı oluşturmaktadır. Anayasanın 22.maddesinde düzenlenen herkes haberleşme hürriyetine sahiptir ve haberleşmenin gizliliği esastır' hükmü ile teminat altına alınmıştır. Dolayısıyla bu yolla yapılan saldırılar da hukukun koruma altındadır.'

E. Spam Yoluyla Kişilik Haklarına Saldırı

Bir kimsenin direkt olarak kişilik haklarını ele almayan ancak kişiyi huzursuz eden elektronik postalar aracılığıyla gönderilen haber ve reklamlar da saldırı

⁹⁴ İbid. Ayrıca bkz. Madde 22 – (Değişik: 3/10/2001-4709/7 md.) Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır. <<https://www.mevzuat.gov.tr>> (Erişim Tarihi: 05.04.2023 02:47)

⁹⁵ İbid 134.

⁹⁶ Arslan (n74) 72.

niteliğindedir. Bu kapsamda kişinin isteği dışında alınmış olan e-postalara ‘spam’ denir.⁹⁷

İSS'lere ve internet kullanıcısı olan kişilere karşı spamlar kişilik haklarının ihlali niteliğindedir.⁹⁸ Spamların çok büyük sayılarda gönderilmesi İSS'lerin işleyişlerini aksatabilir. Bu durumda kişiler haksız rekabete ilişkin hükümler, Medeni Kanun ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerince korunabilecektir.⁹⁹

İnternet Kurulu ile kişilerin rahatsız edilmemesi, ulusal kaynakların israfına sebep olan spamlar hakkında toplumun bilinçlendirilmesi, spamlar hakkında ortak bir durum sergilenmesi, önlemeyi sağlayan mekanizmaların kurulması sağlanmaya çalışılmaktadır. İnternet Kurulu'nun temel amacı, Ulaştırma Bakanlığı'yla bilgi paylaşımı yapmak ve ülkemizde internet alt yapısının orta ve uzun vadeli amaçlarını tespit etmek, uluslararası alanda ülke çıkarlarını korumaktır.¹⁰⁰

Türk Medeni Kanunu'nun 24 ve 25'inci madde hükümleri kapsamında spamla muhatap olan kişi ve kuruluşlar, kişilik haklarına saldırı sebebiyle dava açılabilir. Davacı taraf bu durumda tespit, saldırıya son verilmesi talep edebilir. Aynı zamanda tazminat davası açma hakkı ve vekaletsiz iş görme hükümleri hakkı saklıdır.¹⁰¹

İnternetin oluşturduğu ortamın kişilere zarar vermesini engelleyecek yöntemlerin geliştirmesi gerektiği için İnternet Kurulu birtakım önerilerini ‘spam bildirgesinde’ ifade edilmiştir.¹⁰² Yani kısa vadede, elektronik adres veri tabanı ticaretin engellenmesi hakkında hukuksal süreçlerin başlatılması, spam fiillerinin engellenmesi amacıyla internet servis sağlayıcı olan kurumlar ve kurumsal kişilerin iş birliği yapmaları gerekmektedir. E-posta ile reklam, bilgi vermek isteyen kuruluşlar hakkında düzenleme olması, kullanıcıların tecrübelendirilmesi ve örgütlenme çalışmalarının olması ihlallerin önüne geçmek için faydalı olacaktır.¹⁰³

---

⁹⁷ İbrahim Kırçova and Pınar Öztürk, İnternette Ticaret ve Hukuksal Sorunlar, (İstanbul Ticaret Odası, 2000) 49.

⁹⁸ Kırçova and Öztürk (n49) 79.

⁹⁹ İbid.

¹⁰⁰ Kayıhan İçel and Yener Ünver, Kitle Habereleşme Hukuku, (Beta Yayınları,2001) 421.

¹⁰¹ Sırabaşı (n134) 137.

¹⁰² Özgür Öztürk, E-Postalarda Spam Sorunu ve Çözüm Önerileri, (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, 2009) 119.

¹⁰³ İbid. Ayrıca bkz. Yargıtay 4 HD 2002/3829, 2002/9940, 24.09.2002 Karar sayılı kararında: ‘İstenmeyen mail olarak adlandırılan spamlar interneti yavaşlatmaları, sunucuları çökertebilmeleri ya da içerikleri nedeniyle kişilik haklarına ihlal oluşturabilmektedir. Spam gönderme, Amerika Birleşik Devletleri’nde cezalandırılması gereken bir eylem olarak görülmektedir. Mevzuatımızda ise spamlarla ilgili bir

Spam, elektronik postaların en sık kullanıldığı, reklam ve tanıtma maksatlı olarak yapılan halidir. Bu tür reklamlarla kişilerin rızası alınmadan iletiler gönderilmektedir. Spamların gönderilmesi, bir duyurunun yayımlanmasından daha ucuz ve pratik olması sebebiyle tercih edilmektedir. Kullanıcılar veya servis sağlayıcı kurumlar açısından sistemin kesintiye uğraması gibi birçok sıkıntıyı da beraberinde getirmektedir. İstenilmeden gönderilen bu e-postalar hem abonelerin hem de işletmecilerin kişilik haklarını ihlal etmektedir.¹⁰⁴

III. KİŞİLİK HAKKINA SALDIRI VE KAZANCIN İADESİ

Türk Medeni Kanunu'nun 25'inci maddesine göre, kişilik hakkının ihlalinde kazancın iadesi talep edilebilmektedir. Kazancın iadesi, hukuki olarak vekaletsiz iş görme hükümlerine dayanmakta olup, kişilik hakkının ihlali halinde saldırıdan dolayı bir kazancın elde edilmesi durumudur. Kişinin maddi tazminat talepleriyle birlikte kazancın iadesini talep etme hakkı da mevcuttur.¹⁰⁵

Kazancın iadesini talep edebilmek için, vekaletsiz iş gören iş sahibinin haklı bir sebep olmadan, kişilik hakkına karşı bir eyleminin bulunması gerekmektedir. Kişilik hakkından kastedilen kişisel değerler ve şahıs varlıkları (kişinin cismani, bedensel ve manevi bütünlüğünü oluşturan varlıklar) değerleri ifade edilmektedir.¹⁰⁶

Kazancın iadesini talep edebilmek için genel hukuka uygunluk nedenlerinden veya özel hukuka uygunluk nedenlerinden birinin olmaması gerekmektedir. Genel hukuka uygunluk sebeplerinden (meşru müdafaa, güç kullanma, zorunluluk hali) biri söz konusu olduğunda kişilik hakkı ihlali neticesinde kazanç elde edilmiş olsa bile, sorumluluktan bahsedilemeyecektir. Örneğin, yan yana bulunan işletmeler arasında çıkan kavgada bir tarafın ölmesi halinde diğer taraf meşru müdafaa kapsamında hareket ettiğini ispatlarsa, kişilik hakkının ihlal eden tarafın bu

---

düzenleme bulunmamaktadır. İnternet ortamında yazılan yazılar, koyulan resimler ve yapılan her tür paylaşım, içeriğine göre kişilik hakkına saldırı oluşturabilmektedir. Örneğin işinin izni olmadan isim veya resminin bir haberde kullanılması, sırlarının açıklanması, reklam amacıyla isim ve resminin kullanılması bunlara birer örnek olarak verilebilir. Bu durumda içerik sağlayıcıyı belirlemek güç olabilmektedir. Bu nedenle 5651 sayılı Kanun'un "Bilgilendirme Yükümlülüğü" başlığı altında 3. Maddesi ile, "İçerik, yer ve erişim sağlayıcıları, yönetmelikle belirlenen esas ve usuller çerçevesinde tanıtıcı bilgilerini kendilerine ait internet ortamında kullanıcıların ulaşabileceği şekilde ve güncel olarak bulundurmakla yükümlüdür." <www.uyap.com.tr>. (Erişim Tarihi: 04.01.2024)

¹⁰⁴ Özdemir (n165)156.; Kırçova and Öztürk (n79) 79.

¹⁰⁵ Yılmaz Kılıçoğlu Kumru, Kazancın İadesi, (Ankara Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Özel Hukuk (Medeni Hukuk) Ana Bilim Dalı / Medeni Hukuk Bilim Dalı, 2014) 105.

¹⁰⁶ Yılmaz (n105)108.

durumdan dolayı kazanç elde etmiş olması kişiye kazancın iadesini talep etme hakkını doğurmayacaktır.

Kişilik hakkının ihlalinde, kazancın iadesinin talep edilemeyeceği diğer bir neden olarak, özel hukuka uygunluk halleri sayılabilir. Örneğin internet ortamında bir kamu görevlisi hakkında asılsız bir haber yapılarak, sitenin tıklanma sayısı artmış ve çok büyük bir kazanç elde etmiş olması halinde kişilik hakkının ihlali gerçekleşmiştir. Ancak bu durum Türk Medeni Kanunu'nun 24'ünce maddesi kapsamında kamu yararı gereğince hukuka uygunluk sebebi sayılmaktadır. Kamu görevlisi kazancın iadesini talep edemeyecektir.¹⁰⁷

Kişiler, kişilik hakkına karşı saldırı neticesinde kazancın elde edildiğini ve bu kazancın miktarını ispatlamakla yükümlüdür. Delillerin sunulmasında bir sınırlama bulunmamaktadır. Haksız bir şekilde malvarlığında kazancın artması halinde hukuka aykırı fülle dair maddi bir olay olduğundan, her türlü kanıtla ispatlanabilmektedir.¹⁰⁸

İnternet ortamında kişilik haklarının ihlalinden kazancın elde edilmesi genellikle manevi değerlerin ihlali şeklinde gerçekleşmektedir. Manevi değerlerin ihlalinde kazancın elde edilmesine örnek olarak, bir kişinin isminin kullanılarak internette bir web sitesi aracılığıyla marka oluşturulması ve bu markadan kazancın elde edilmesi veya da kişinin özel yaşamına dair görüntü ve videoların rızası dışında yayımlanarak kazanç elde edilmesi sayılabilir.

Türk Medeni Kanunu 25'inci maddesinde belirtildiği üzere, kazancın iadesi talep edilirken zarar veya kusurun varlığı aranmayacaktır. Kişilik hakkının ihlalinin gerçekleşmesiyle kazancın elde edilmesi arasında illiyet bağının mevcut olması yeterlidir.¹⁰⁹

Kişilik hakkı ihlali neticesinde kazancın elde edilmesi haricinde kişinin kişisel varlığının haricinde başka etmenler etkili olmuşsa, (mesela ihlali yapan kişinin kendi becerisi, çevresi, reklam yapma konusundaki yeteneği gibi faktörler) bu

---

¹⁰⁷ İbid.

¹⁰⁸ İbid.

¹⁰⁹ İbid. ; 'Dural/Oğuz, bu konuda çok ilginç örneği vermektedirler: A hayatı ile ilgili bir kitabı hazırlamış, basıma vermek üzere iken, müsveddeleri B tarafından çalınmış ve basılarak B adı ile piyasaya sürülmüştür. Burada A'nın yoksun kaldığı kazanç kaybı söz konusudur. Zararın tazmini gündeme gelir. Buna karşılık B, A'nın yayımlamayı hiç düşünmediği hatıralarına ait bilgileri gizlice alan B, bunları kendi adıyla yayımlamış ve kazanç elde etmişse, bu durumda zarar koşulu aranmadan kazancın iadesi davası gündeme gelecektir.'

hususlar dikkate alınarak bir hesaplama yapılacaktır.¹¹⁰

Kişilik hakkının ihlali nedeniyle doğacak olan zararın tazmin edilmesi ve kişinin saldırı nedeniyle kazancın iadesi yığılan talepler olarak değerlendirilebilir. Kişilik hakkı ihlal edilen kişi tazminat talebinin şartlarının oluşması halinde zararın giderilmesini isteyebileceği gibi aynı zamanda kişi bu ihlal neticesinde kazancın iadesini de isteyebilecektir.¹¹¹ Örneğin, sayılır bir iş adamının hakkında onuruna ve haysiyetine yönelik internet ortamında yayınlanmış bir haber neticesinde, iş adamının işlerinde azalma meydana gelmiştir. Bu durumda sayılır iş adamı maddi ve manevi tazminat talep edebileceği gibi, haberi yapan sitenin bu durumdan gelir elde etmesi halinde kazancın iadesini de talep edebilecektir.

Kazancın iadesine ilişkin alacağın başka bir kişiye alacağın temlikiyle devri sağlanabilir. Türk Borçlar Kanunu 183'üncü madde kapsamında devralan kişi, davanın davacısı olması mümkündür.¹¹²

İnternet ortamında kişilik hakları ihlal edilenler, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesi gereğince: "İçerik sağlayıcı, internet ortamında kullanıma sunduğu her türlü içerikten sorumludur. İçerik sağlayıcı, bağlantı sağladığı başkasına ait içerikten sorumlu değildir. Ancak, sunuş biçiminden, bağlantı sağladığı içeriği benimsediği ve kullanıcının söz konusu içeriğe ulaşmasını amaçladığı açıkça belli ise genel hükümlere göre sorumludur." Genel hükümlere göre sorumlu olacaklardır. Kişilik hakkını ihlal eden kişi internet üzerinden bir kazanç elde etmişse, içerik sağlayıcısı genel hükümlere sorumlu tutulacaktır.¹¹³

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda yer alan kişisel verilerin işlenmesi, kişilik hakkı ihlalleri arasındadır. Kişisel veri, kimliği belli veya belirle-
nebilir durumda olan gerçek kişilere dair her türlü bilgiyi ifade etmektedir.¹¹⁴ Bu kanun gereğince kişilerin, kendilerine ait verilerin işlenmesinde rızalarının alınması gerekmektedir. Zira kişilerin rızası alınmadan verilerin işlenmesi halinde

---

¹¹⁰ İbid.

¹¹¹ İbid.

¹¹² İbid.

¹¹³ İbid.

¹¹⁴ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=6698&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

kişilik hakkına karşı saldırı gerçekleşmiş olacaktır.¹¹⁵

Kişiler, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesi halinde, kişilik hakkının ihlali neticesinde meydana gelen zararı, KVKK m. 11'e göre talep etme hakkı bulunmaktadır. Ayrıca kişi, aslında elde edemeyeceği bir kazancı, hakkı ihlal edilen kimse tarafından elde edilmesi halinde kazancın devri talebinde bulunma hakkına sahiptir. Hakkı ihlal edilen kişinin zararı olmasa bile kazancın devrini talep etmek hakkı mevcuttur. Örneğin, kişilik hakkına saldırı olan televizyon yayınında, saldırı niteliğindeki görüntünün izlenme payı ve öncesiyle kıyaslandığında nasıl bir etki oluşturduğu tespit edilerek kazancın miktarı saptanmaya çalışılır.¹¹⁶ Hak sahibi ihlal neticesinde zarara uğradığını değil, ihlalde bulunan kişinin bu yolla kazanç elde ettiğini ispat etmelidir.¹¹⁷

SONUÇ

Hukuk düzeni tarafından en çok korunmaya muhtaç olan kişilik hakkı; hayat hakkı, kişinin onur ve saygınlığı, ismi, resmi ve sır alanı gibi birçok hakkı içine alan Anayasal olarak korunan ve özel kanunlar kapsamında da korunmaya devam eden bir haktır. Kişilik hakkının kanunlarla korunmasının yanı sıra teknolojinin ilerlemesiyle, ses ve görüntü kaydedebilen araç gereçlerin artması, basın ve yayın alanındaki imkanların artarak internet ortamında da rahatlıkla iletişimin kurulabilmesi sonucu kişilik haklarına karşı gerçekleşen ihlallerde de büyük bir artış görülmektedir.

İnternet aracılığıyla gerçekleşen ihlaller çoğunlukla sosyal medya platformlarında veya basın yoluyla gerçekleşmektedir. Sosyal medya platformlarından paylaşım siteleri Twitter, Facebook, Instagram üzerinden ses, görüntü, yazı veya video paylaşarak kişilik haklarına saldırı gerçekleşmekte hatta kullanıcılar bunu ismini ve kimliğini gizleyerek dahi yapmaktadırlar. Bu konuda alınan önlemler, kişilerin internet özgürlüğünün elinden alınması niteliğinde olmamalıdır. Zira kanuni düzenlemeler saldırının ortaya çıkmasını önlemek, durdurmak veya telafi etmek amacı taşımaktadır.

¹¹⁵ Mehmet Oğuz Vuraloğlu, 'Kişisel Verilerin İşlenmesi Suretiyle Kişilik Hakkı İhlalinde Kazancın Devri Talebi' (2018) (15)1 Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 203, 185

¹¹⁶ Vuraloğlu(n185)188.

¹¹⁷ Ahmet Kılıçoğlu, 'Fikri Hakların İhlalinde Hukuksal Koruma Yolları (Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Olarak)' (2004) 17(54) Türkiye Barolar Birliği Dergisi 78-103

Bu çalışmada daha çok internet ortamında kişilik hakkına karşı gerçekleşen güncel saldırılar, sosyal medya üzerinden yapılan ihlaller ve bu konuda kanun ve uygulamada yaşanan ilerleme ele alınmıştır. Bugün gelinen noktada internet ortamının hızlı ve kolay oluşu, işlenen kişilik hakkı ihlallerini artırmış ve bireyler tarafından haklarını arama imkanları da aynı şekilde gelişmiştir. Kişilerin yaşamış olduğu ihlaller Yargıtay kararları ve kanun maddeleriyle ayrıntılı olarak ifade edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Aka B., Sosyal Medyada Kişilik Hakkı İhlalleri ve Hukuki Korunma Yolları, İzmir Barosu Dergisi (2017) 82(2) 23 293
- Akıntürk T. and Ateş Karaman D, Medeni Hukuk (Beta Yayınevi,2015) 230-391.
- Arslan S., Sosyal Medya Platformları Üzerinden Kişilik Hakları İhlali, Korunmasına Yönelik Düzenlemeler, Ülke Uygulamaları, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Bilişim Uzmanlığı Tezi, (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, 2018) 52-83.
- Atlı T., Kişi Haklarının İhlali Durumunda İnternet Erişiminin Engellenmesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (2020) 3(1) 5 7-25.
- Avşar B. Z. and Öngören G., Bilişim Hukuku (Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, 2010) 286.
- Ayan M, Kişiler Hukuku (Mimoza Yayınları, 2007)3,4
- Belli D, Basın Yoluyla Kişilik Haklarına Saldırıdan Doğan Sorumluluk (Yetkin Yayınları,2008) 20-40.
- Çalışkan M. and Mencik Y., Değişen Dünyanın Yeni Yüzü: Sosyal Medya' Akademik Bakış Dergisi (2015) (50) 254 258-262.
- Doğan M, 'İnternetteki Yayınla Kişilik Hakkının İhlaline Karşı Durdurma Davası' (2003) VII (1-2) Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 387,388,389
- Gedik Ö., Türkiye'de Kitle İletişim Özgürlüğü (Seçkin Yayınları,2008)157.
- Gök M.S.,5651 Sayılı Kanun ve Bilgi Güvenliği İlişkisi (On İki Levha Yayıncılık,2012) 4-6.
- Güneysu G., Bilişim Hukuku (Anadolu Üniversitesi Basımevi,2017) 96
- İçel K, Kitle Haberleşme Hukuku (Beta Yayınları,2001) 409-410.
- İçel K. and Ünver Y., Kitle Haberleşme Hukuku, (Beta Yayınları,2001) 421.
- Kahraman, M. Sosyal Medya 101 2.0, (Kapital Medya Hizmetleri Yayıncılık,2013) 19.
- Kaya M., Elektronik Ortamda Kişilik Hakkının Korunması (Seçkin Yayınları,2015) 37-86.
- Kaya M., Sosyal Medya ve Sosyal Medyada Üçüncü Kişilerin Kişilik Haklarının İhlali, Türkiye Barolar Birliği Dergisi (2015) (119) 277 292.
- Kılıçoğlu A. M., Eser Sayılmayan Fikri Ürünler ve Eserin Adı ve Alametleri Üzerindeki Haklar, Yaşar Üniversitesi E-Dergisi (2013) 8(Özel)1585 1589.

- Kılıçoğlu A., Fikri Hakların İhlalinde Hukuksal Koruma Yolları (Sinai Haklarla Karşılaştırmalı Olarak, (Türkiye Barolar Birliği Dergisi,2004)78-103.
- Kılıçoğlu A. M., Şeref, Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırlardan Hukuksal Sorumluluk (Turhan Kitabevi,2013)373.
- Kırçova İ. and Öztürk P., İnternette Ticaret ve Hukuksal Sorunlar, (İstanbul Ticaret Odası, 2000) 49-79.
- Oğuz H., İnternet Ortamında Kişilik Haklarının İhlali ve Korunması (Adalet Yayınları,2010) 57.
- Oğuzman K., Seliçi Ö., and Özdemir S., Kişiler Hukuku, (Filiz Kitabevi, 2016) 168.
- Öngören G, İnternet Hukuku (Öngören Hukuk Yayınları,2006) 8.
- Özdemir H., Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması (Seçkin Yayınları,2009) 156-165.
- Öztürk Ö., E-Postalarda Spam Sorunu ve Çözüm Önerileri, (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, 2009) 119.
- Özsoy E and Yıldız G, 'Kişilik Kavramının Örgütler Açısından Önemi: Bir Literatür Taraması' (2013) 1(2) İşletme Bilim Dergisi 1,3.
- Öztan B, Medeni Hukuk'un Temel Kavramları (Yetkin Yayınları, 2022) 168-276.
- Serozan R, Kişilik Hakkının Korunması İle İlgili Bazı Düşünceler, İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Dergisi (1997) 11(14) 93 112.
- Sırabaşı V, İnternet ve Radyo-Televizyon Aracılığıyla Kişilik Haklarına Tecavüz (İnternet Rejimi) (Adalet Yayınları, 2003) 22-138.
- Taneri G., Sosyal Medyada Paylaşım Sorumluluğu, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi (2016) (24) 433 445.
- Tezcan D., Erdem M. R, Sancakdar O. and Önok R. M, İnsan Hakları El Kitabı, (Seçkin Yayıncılık, 2010)138.
- Uluç G. and Süslü B., Örnek Yargı Kararlarıyla Sosyal Medya Hukuku, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (2016) 8(17) 337 344.
- Vuraloğlu M.O., 'Kişisel Verilerin İşlenmesi Suretiyle Kişilik Hakkı İhlalinde Kazancın Devri Talebi' Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (2018) (15)1 185 203
- Yavanoğlu U., Sağıroğlu Ş. and Çolak İ., Sosyal Ağlarda Bilgi Güvenliği Tehditleri ve Alınması Gereken Önlemler, Politeknik Dergisi (2012) 15(1) 15 21.

Yüzer D.,1982 Anayasası'nda Basın Özgürlüğü Karşısında Kişilik Hakkı ve Korunması (Yetkin Basımevi,2013) 35.

Yıldız O. A., Şeref ve Haysiyete Yönelik Saldırıları Karşısında Kişilik Hakkının Korunması (2020) 5(1) ÇÜHFD 3675 3684.

Zevkliler A., Acabey M.B. and Gökyayla K.E, Medeni Hukuk (Seçkin Yayınları,2010) 191-408.